

"Халол очикдир. Харом ҳам очик. Буларнинг орасида эса шубхали нарсалар бор. Инсонларнинг кўпчилиги буларнинг халол ёки харом эканлигини билмайдилар. Динини ва номусини асрамок ниятида буларни ким тарк этса саломатга эришган бўлади. Хар қандай бир даражада бу шубхали ишларга қўл урганлар эса харомга йўл қўйиш хавф билан юзма-юз келадилар. Бу ҳолат худди тақиклаган минтақа яқинида қўйларини ўтлатган кишининг хар вақтда манъ этилган минтақага кириб қолиш хавфи билан юзма-юз бўлиши сингаридир. Хар ҳукмдорнинг бир тақик чегараси бор. Аллох таоло тақик чегараси эса харомлардир". (Бухорий, Муслим) Мазхаббошимиз Имоми Аъзамнинг тақволари, халолликлари, ўзганинг ҳаққидан ҳазар қилишлари ҳақида замондошлари кўплаб ривоятларни нақл этиб кетишган. Бу зот махсулотни харидорга алдаб сотгани учун савдогарчиликдаги ўттиз йиллик шериклари билан ажрашиб кетгандилар. Имоми Аъзам бир қуни қўй ўғирланганини эшитдилар. Ва: «Қўй неча йил умр кўради?» деб сўрадилар. «Етти йил», дея жавоб қилишди. Ўша ўғирланган қўйнинг гўшти овқатимга аралашиб қолмасин, деб етти йилгача қўй гўшти тановул қилмадилар. Бу жуда ибратли мисол. Бизнинг аждодларимиз ўз луқмаларига, яъни нима истеъмол қилаётганларига жуда қатта эътибор берган эканлар.

Бизнинг замонамизга келиб, нафакат ўғирланган ёки харом ўлган қўй гўшти, балки чўчкадан олинадиган моддаларнинг деярли барча махсулот турларига қўшилиши мусулмон одамни диққат қилмай қўйди. Бундай махсулот турларининг бир нечтасини санаб ўтамыз:

Ичимликлар, дорилар, юз ва қўлга суриладиган кремлар, қандлар (айникса шоколад), тўртлар, музқаймоқлар, сақичлар, тиш пастаси, совун, шампун, соқолга совун сурқашда ишлатиладиган чўтка, нонлар, булочқалар, қолбаса ва сосискалар, хатто қийимлар ва хоқазо. Бу рўйхатни анча давом эттириш мумкин. Чўчка ёғидан кўпинча эмулсиялар тайёрланади. Эмулсиялар асосан махсулотга ранг беришда, моддани қўйик қилишда ва айниш жараёнини секинлаштиришда ишлатилади. Крем, совун, тиш пастаси, ва совун қаби махсулотларга эса асосан чўчка ёғидан олинган глитсерин қўшилади. Эмулсия ва глитсеринларни ўсимликлардан, қўй ва мол гўшtidан ҳам олиш мумкин лекин шунда ҳам бу қўй ва моллар агар халол йўл билан сўйилмас экан бу яна шубха пайдо қилади. Битта дўстим билан яқинда тортишиб қолдик. Мен унга чўчка терисидан тайёрланган чарм қўлқопни кўрсатиб: "Мана бундан оғох бўлгин", десам, у менга ахир чўчқани ейиш мумкин эмас дейилган холос деди... Шунда мен унга тушунтира кетдим. Хазм қилаётган ҳамма нарса ҳам ошқозонга тушмайди. Масалан, кашандаларни ўзига ром этган никотин сигарет тутуни ўпқадан қонга ўтади. Кашандалиқни енгиш учун ҳозирда махсус танага ёпиштириб олинадиган никотинга бой матоқлар ўйлаб топилган. Кашанда танасини қаерига ўша нарсени ёпиштириб олса, териси орқали ҳам никотин қонга ўтаверади ва натижада ҳумор қелганда сал далда бўлади. Соқол олиш кўпиғи учун ишлатиладиган чўтқалар учун баъзан чўчқанинг тукларидан фойдаланилади. Албатта синтетик чўтка сотиб олишга ҳаракат қилинг.

Чўчкадан олинадиган моддаларнинг шу қадар қенг қўлқанишига асосий сабаб, ҳозирги замонда ишлаб чиқаришнинг асосий қисми христианлар қўлида эканлиғидир. Яҳудийлар ҳам мусулмонлар қаби чўчқани харом деб қилишади ва хатто чўчка қўшимчаларидан холи

бўлган махсулотларни сертификатлаб “кошер” ёки “К”, “U” харфлари билан ифодалашади.

Мана сизга жуда кизик бир маълумот:

Исроилда хатто баъзи зарфлар (русча-конверт) ҳам “кошер” экан. Бу нима деган гап? Кўпчилик бундан кулиши мумкин. Зарфга қандай қилиб чўчка ёғи кўшилиши мумкин ахир? Яхудийлар бу тарафда ахмок эмас. Жуда кўп елимларга ҳам чўчка ёғи кўшилишини улар яхши биладилар! Билмаган миллионлаб одамлар эса зарфни ялаб хўллаб юрибди...

Хўш, кошер хар доим ҳам халолми? Кўпчилик мусулмонлар Кошерни бемалол истеъмол қилиб юришади, лекин шуни айтиб ўтиш керакки яхудийларда спирт моддасининг истеъмоли кенг тарқалган ва спирт кўшилган махсулотларни ҳам кошер деб кетадилар. Шундан эҳтиёт бўлиш зарур, чунки спирт ва бошка сархуш этувчи моддалар динимизда харом этилган.

Христианлар ўзларининг китобини сал яхшироқ ўқиганларида эди Левитиус, 11; 7-8 даги чўчканинг харом этилганлиги хақидаги маълумотни албатта билиб амал қилган бўлардилар. Албатта, ҳозирда Инжилни саноксиз турлари пайдо бўлган ва бирида бор нарса, бошкасида умуман бўлмаслиги ҳам мумкин. Хуллас, Христианлар ўзларига чўчкани халол деб билиб, уни хар нарсага кўшиб ташлашган. Хар қуни хом ашё биржаларида тонналаб чўчка ёғи сотилади!

Катор Ислоний интернет саҳифалардан эмулсиялар, глитсерин, желатин ва бошка моддаларнинг халол, харом ёки шубҳали эканлиги хақида маълумотларни олиш мумкин. Таиланд, Малайзия, Хиндистон, Покистон, Эрон, Индонезия ва бошка мамлакатларда ҳам халол тамгаси жуда машхур бўлиб кетган. Туркиянинг катор ширкатлари махсулотларининг халоллигини кафолатлайди. Хусусан Туркиянинг ULKER ширкати “Mamullerimizin Hiç Birinde Domuz ve Katkı Ürünleri Yoktur” деб ёзиб қўяди. (Таржимаси: “Махсулотларимизнинг ҳеч бирида тўнгиз ёғи йўқдир”). Албатта Ислоний ўлкада ишлаб чиқарилса ўз-ўзидан халол бўлавермайди. Хар бир махсулотни алоҳида ўрганиш даркор. Бу йўлда айниқса ўлкамизнинг озик-овқат соҳасидаги тадқиқотчилари ва кимёгарлари жонбозлик қўрсатишлари керак.